

Handskrift eller tastatur i den første skriveopplæringa?

Nasjonalt konferanse om lesing

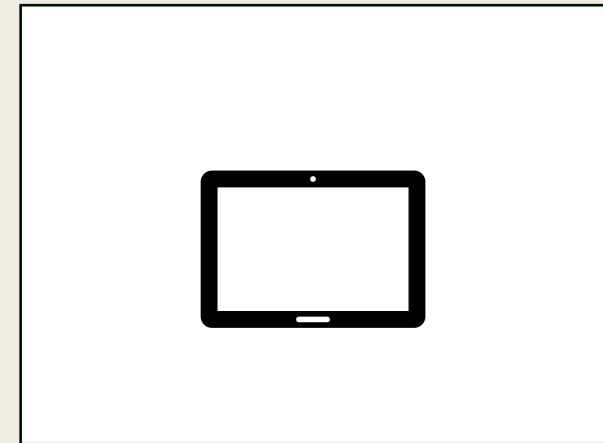
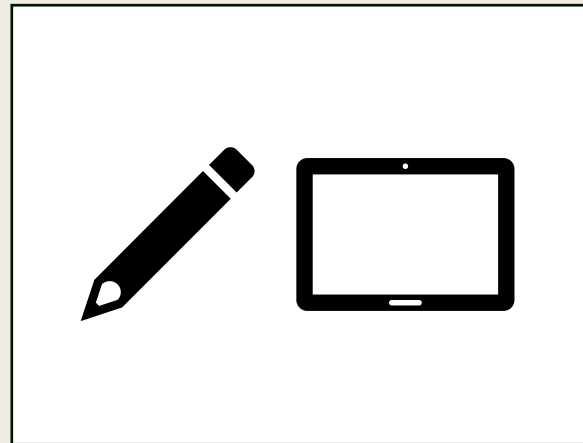
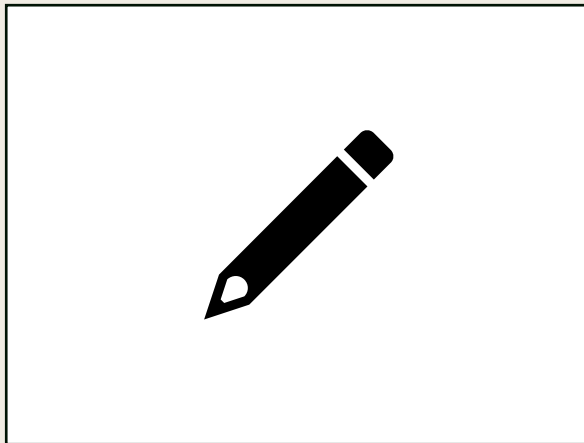
19.3.24

Eivor Finset Spilling

Bakgrunn

- Auka digitalisering: Mange har personleg digital eining
- Læreplanen opnar for både handskrift og tastatur
- Ulike praksisar i norske førsteklasseom

Sentrale spørsmål

Korleis påverkar modaliteten – å skrive for hand eller å skrive på tastatur – førsteklarringars skriving?

1. Kor fort dei lærer å skrive forteljing?
2. Kvaliteten og lengda på forteljingane dei skriv?

Utval og data

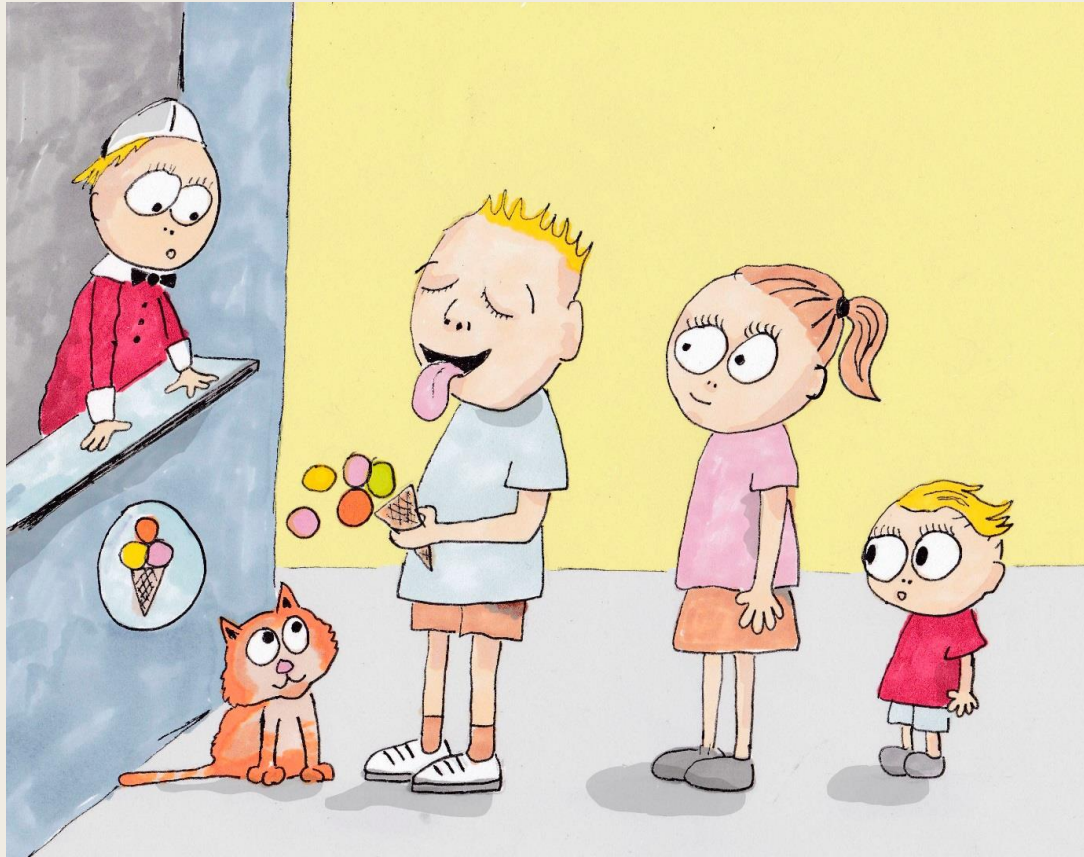
- Deltakarar frå det større DigiHand-prosjektet (Gamlem m.fl., 2020; HVO, u.å.)
  - Handskriftsklasserom: 5 klassar
  - Digitale klasserom: 5 klassar
  - Blandingsklasserom: 8 klassar
- Innsamling av elevtekstar frå november til juni i førsteklasse (2018/2019)

Innramming

- Gjere skrivinga meiningsfull
- Forteljingar til Bamse Elling

Skriveoppgåver

gut is pus

jente tre ball

Døme på handskrivne tekstar

Gut Is Pus (s Is - lka

Kot V P u r s K t K e v f - / s - A - S O P I K o a

um Å G A n t n a f g n o M i n s G A G

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

EN GUT STÅR

I IS SÅ SKEN

EN GUT JENTE ØUT

STÅR I KÅ

SÅ FÅR DEN EINE

FÅR ISN ME 6 KULE

MN AURATDA

SÅ SED NÅKE

SÅ DAKULENE DAT

NE FRA ISEN

SMILTE KATTEN

Døme på digitale tekstar

gut.

Is.

12111333365666786770864¥E466E52\$327

pus

Gut skøpar ein is så mista guten isen men katten såg på isen åg katten spiste katten isen å sa nam så blej guten lejseg så trøsta dej han men dej skøpte dej ein nyis da bej han glad men han spurte om dej vil dåke vere venen min ja sa jenta duda ja sa guten tak får at dåke skøpte ein is til meg veskego sa dej å den dagen jik altfint så vardi venar så lykelialesinedager.

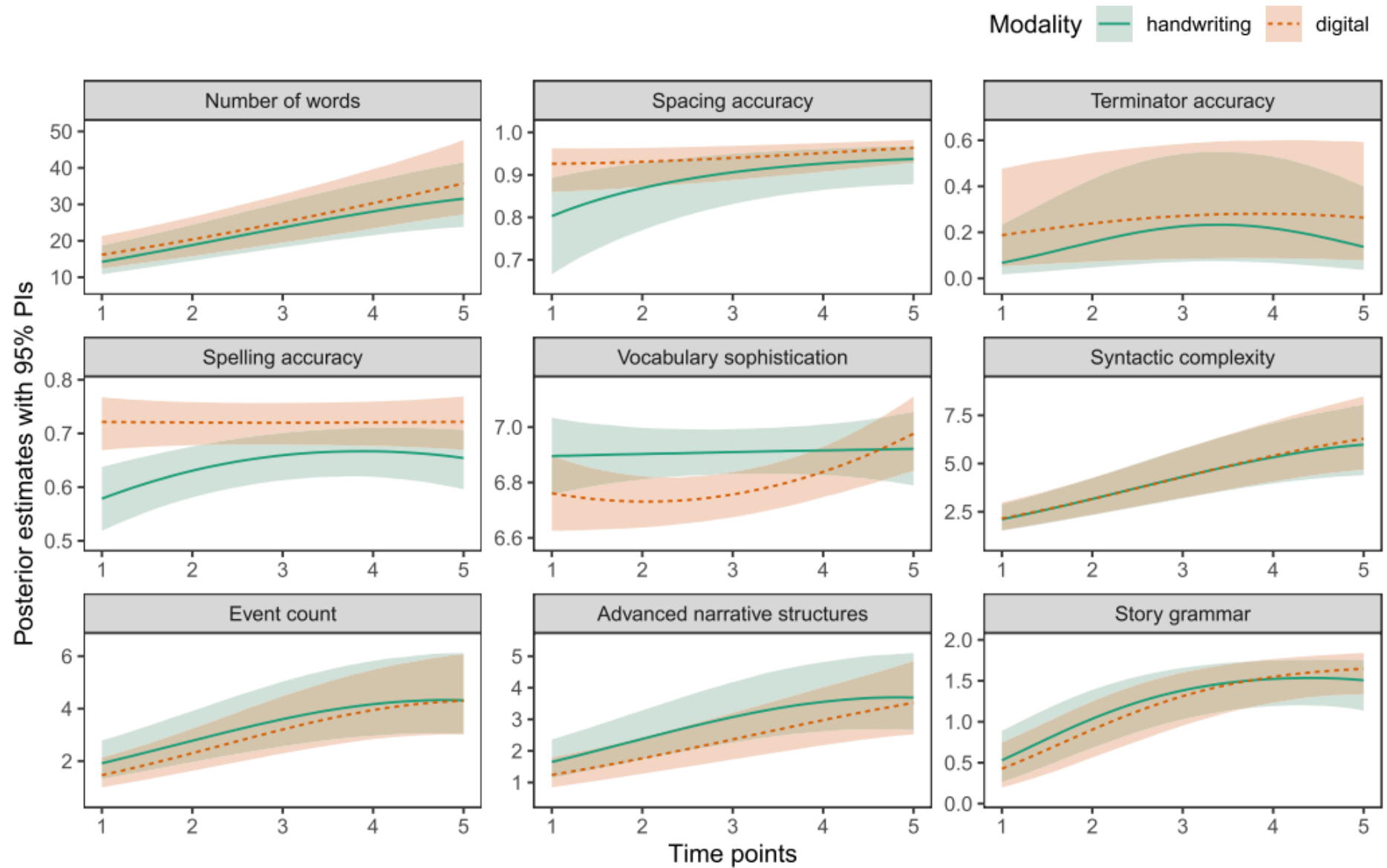
Analyse av tekstane

- Tekstlengde
- Staving
- Mellomrom
- Teiknsetting
- Ordforråd
- Syntaktisk kompleksitet
- Narrativ struktur på lokalt og globalt nivå (3 ulike mål)
- (Holistisk kvalitet)

Funn – spørsmål 1

- Modaliteten verkar i liten grad inn på kor fort elevane lærer å skrive forteljing
  - Utviklinga av tekstlengde, syntaktisk kompleksitet og narrativ struktur var lik uavhengig av om elevane fekk opplæring i handskrift eller digitalt
  - Det var skilnad i prestasjon over tid for staving, mellomrom og teiknsetting

(Spilling m.fl., 2023a; Spilling m.fl., 2023b)

Fig. 1. Estimated development in writing performance over time for children writing by hand and by keyboard. The ribbons represent the 95% PI.

Funn – spørsmål 2

Modaliteten verkar i liten grad inn på kor lange og gode forteljingar elevane skriv

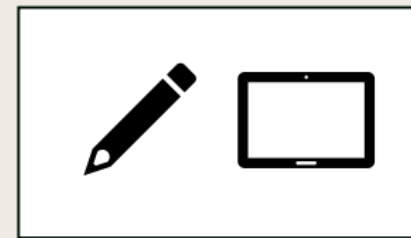
Digital opplæring: betre rettskriving (gjennomsnittleg 1. år)

Elevane kunne utnytte tekst-til-tale-funksjonen

Blanda opplæring: ingen skilnader i lengde eller kvalitet (november)

Dette gjaldt uavhengig av literacy-dugleikane ved skulestart

Diskusjon og atterhald

- For læring av og prestasjon i tekstskriving har det ikkje så mykje å seie om førsteklasingane skriv for hand eller på tastatur
  - Har ikkje mål på utvikling av staveevna isolert grunna talesyntese
  - Bruk av talesyntese krev opplæring, og kritisk vurdering frå læraren
- Ein bør undersøke kva som skjer når ein går frå å lære å skrive på ein måte og til den andre

Konsekvensar for klasserommet

- Både handskrift og tastatur kan gi gode høve til å lære å skrive forteljing
- Elevane kan tidleg klare å skrive samanhengande tekst

Oppsummert

- La førsteklasingane få skrive samanhengande tekst tidleg, anten for hand eller på tastatur eller begge delar!
- Takk for merksemda!
  - Om spørsmål, ta gjerne kontakt: eivor.finset.spilling@hivolda.no

Litteraturliste

- HVO (u.å.) DigiHand. <https://www.hivolda.no/forsking-og-utvikling-0/forsking-ved-hvo/forskningsgrupper/pedagogikk-og-didaktikk/digihand>
- Gamlem, S. T. M., Rogne, W. M., Rønneberg, V., & Uppstad, P. H. (2020). Study protocol: DigiHand – the emergence of handwriting skills in digital classrooms. *Nordic journal of literacy research*, 6(2), 25–41. <https://doi.org/10.23865/njlr.v6.2115>
- Spilling, E. F., Rønneberg, V., Rogne, W. M., Roeser, J. & Torrance, M. (2022). Handwriting versus keyboarding: Does writing modality affect quality of narratives written by beginning writers? *Reading and writing*, 35, 129–153. <https://doi.org/10.1007/s11145-021-10169-y>
- Spilling, E. F., Rønneberg, V., Rogne, W. M., Roeser, J. & Torrance, M. (2023a). Writing by hand or digitally in first grade: Effects on rate of learning to compose text. *Computers & Education*. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2023.104755>
- Spilling, E. F., Rønneberg, V., Rogne, W. M., Roeser, J. & Torrance, M. (2023b). Skriveopplæring for hand eller tastatur – resultatet blir ganske likt. *Bedre skole*, 35(3), 48–51.